

Miljöredovisning

Inledning

Miljöredovisningen visar effekterna av miljöarbetet som kan avläsas i bland annat siffror och nyckeltal. Här presenteras kommunens miljöarbete för personal, allmänhet och övriga intressenter. Via tolkning av trenderna i återkommande miljöredovisningar är det möjligt att i en miljörevision jämföra uppnådda resultat i miljöarbetet med gällande effektmål. Därefter går det att besluta om korrigeringar, exempelvis kvalitetshöjningar i miljöarbetet eller justeringar av målnivåer.

Järfälla MiljöDIPLOMering är grunden för kommunens miljöledningssystem som verksamheterna arbetar efter. Det finns också en gemensam miljöplan med tre målområden och under respektive målområde finns prioriterade aktiviteter som utpekade nämnder ska arbeta med. Miljöplanen antogs av kommunfullmäktige den 7 mars 2005. Det här är första året som miljöplanen utvärderas. Som grund för att ta fram de viktigaste miljöaspekterna gjordes en miljörevision 2001.

Utredningen presenterades för kommunstyrelsen i juni 2001 och kommunfullmäktige beslutade i mars 2002 om miljöpolicy, övergripande miljömål samt effektmål för miljöledningsarbetet.

Miljöpolicy

Grunden för det fortsatta arbetet är kommunens miljöpolicy:

Policyn baseras på en grundsyn att ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling hänger ihop. Därför eftersträvas ett samhälle där kretsloppen fungerar och de ekonomiska, ekologiska och sociala systemen är i balans och där engagerade och kunniga Järfällabor aktivt främjar en hållbar utveckling. Utveckling och miljö skall utvärderas med människans intressen som utgångspunkt.

Järfälla kommun skall medverka till ett uthålligt samhälle genom att:

- betrakta lagar och förordningar som minimikrav och ständigt bedriva förbättringsarbete utifrån nationella, regionala och lokala miljömål
- arbeta för uthållig resursanvändning samt integrera miljöfrågor som en naturlig del i arbetet
- kommunicera miljöfrågor med invånare, brukare, anställda, leverantörer, utförare och övriga intressenter

Järfälla kommuns miljöarbete ska bidra till att de nationella målen kan nås. I fullmäktiges beslut angavs också, som ett effektmål, att MiljöDIPLOMering ska vara metoden för nämnder och förvaltningars miljöarbete.

I MiljöDIPLOMering är grundkravet att följa lagar och förordningar som är relevanta för verksamheterna och utöver det ständigt sträva efter att förbättra verksamheten.

Nationella miljö kvalitetsmål

En hörnsten i det svenska miljöarbetet är miljöbalkens mål: att främja en hållbar utveckling. Det målet har konkretiserats i nationella miljö kvalitetsmål och i mål för folkhälsan.

De 16 nationella miljö kvalitetsmålen är:

1. Frisk luft
2. Grundvatten av god kvalitet
3. Levande sjöar och vattendrag
4. Myllrande våtmarker
5. Hav i balans samt levande kust och skärgård
6. Ingen övergödning
7. Bara naturlig försurning
8. Levande skogar
9. Ett rikt odlingslandskap
10. Storslagen fjällmiljö
11. God bebyggd miljö
12. Giffri miljö
13. Säker strålmiljö
14. Skyddande ozonskikt
15. Begränsad klimatpåverkan
16. Ett rikt växt- och djurliv

Kommunfullmäktiges folkhälsomål 2004–2006

Kommunfullmäktiges folkhälsomål och måluppföljning redovisas i ett särskilt avsnitt av årsredovisningen.

Miljöredovisning – nyckeltal

Redovisningen sker mot nyckeltal som dels avser kommunen som geografiskt område, dels kommunen som organisation. Nyckeltalen gör det möjligt att påvisa förändringar över tiden samtidigt som miljöpåverkan inom olika områden synliggörs. Några av nyckeltalen är sådana som det tidigare Svenska Kommunförbundet valt ut för jämförelse mellan svenska kommuner.

Luft

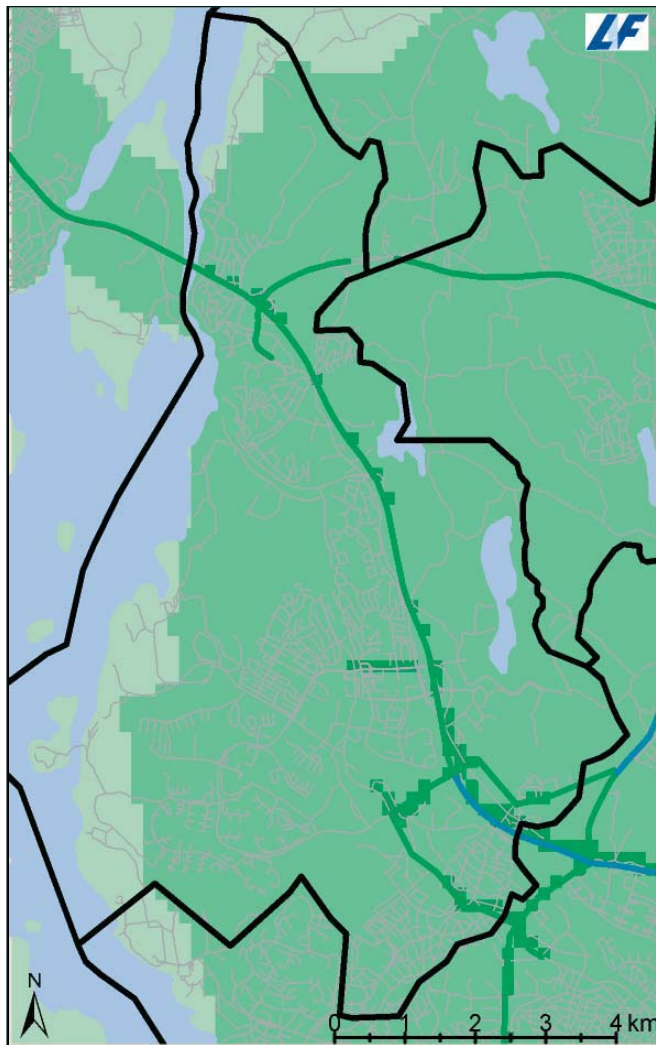
Nationellt miljö kvalitetsmål: Begränsad klimatpåverkan.

Kommunalt inriktningsmål: Järfälla ska vara ett attraktivt samhälle som kännetecknas av ekonomisk tillväxt för god välfärd och hållbar utveckling. Luftföroreningar ska minska.

Miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid

Från 1999 gäller svenska miljö kvalitetsnormer för kvävedioxid (NO_x). Normerna omfattar timmedelvärde, dygnsmedelvärde och årsmedelvärde och skall klaras från och med 2006.

Medelvärde NO_x

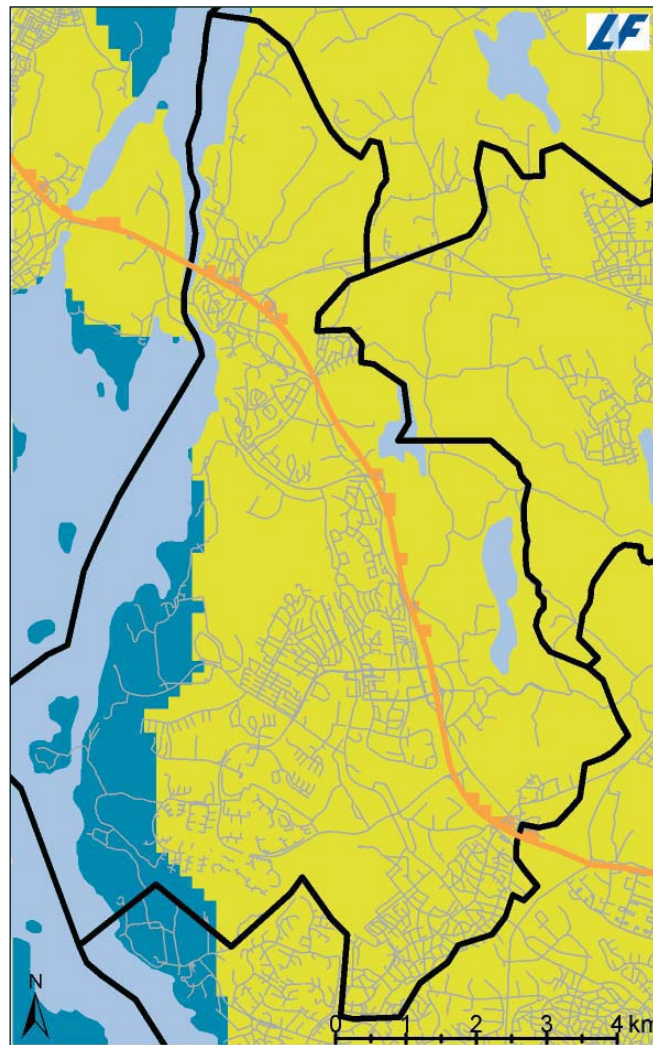
För kvävedioxid blir dygnsvärdet svårast att klara. Medelvärdet under det 8:e värsta dygnet får inte vara högre än 60 µg/m³. Kartan visar beräknad kvävedioxid-halt för 8:e värsta dygnet 2006 enligt följande färgskala.

- 10–12 µg/m³
- 12–24 µg/m³
- 24–36 µg/m³
- 36–48 µg/m³
- 48–60 µg/m³
- >60 µg/m³

Miljö kvalitetsnormer för inandningsbara partiklar

Från 2001 gäller nya svenska miljö kvalitetsnormer för inandningsbara partiklar, PM₁₀. Normerna omfattar dygnsmedelvärde och årsmedelvärde och skall klaras från och med 2005.

Medelvärde PM₁₀

För PM₁₀ blir dygnsvärdet svårast att klara. Medelvärdet under det 36:e värsta dygnet får inte vara högre än 50 µg/m³. Kartan visar beräknad PM₁₀-halt för 36:e värsta dygnet 2005 enligt färgskala här nedanför.

- <27 µg/m³
- 17–39 µg/m³
- 39–50 µg/m³
- >50 µg/m³

µg =mikrogram

Uppföljning

De senaste två decennierna har synen på luftföroreningars skadeverkningar skärpts avsevärt. Studier visar att det finns tydliga samband mellan negativa effekter på människors hälsa och halter av olika föroreningar i utomhusluften. Effekterna har visat sig uppstå vid lägre nivåer än man tidigare trott.

Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), svaveldioxid (SO₂), koldioxid (CO₂), partiklar (PM10) och flyktiga ämnen (VOC) i ton per år i Järfälla kommun, från samtliga utsläppskällor.

Utsläpp	2006	2005	2004
NOx	514	426	400
SO ₂	30	15	20
CO ₂	110 000	92 500	94 000
PM10	137	138	140
VOC	775	726	700

Kvävedioxider (NOx)

Kvävedioxider kommer till största delen från vägtrafiken men även från annan förbränning av till exempel olja. Kväveoxider kan orsaka andningssjukdomar och skador på lungvävnad, dessutom bidrar de till försurning och övergödning av mark och vatten.

Det finns gränsvärden, normer och mål för kvävedioxider. I Järfälla klaras miljö kvalitetsnormen. Även det svenska delmålet för "Frisk luft" klaras. Under de senaste tjugo åren har halterna av NOx minskat vilket främst beror på katalytisk avgasrening för nya personbilar. Minskningen kommer troligen att stanna av då bilparken är utbytt.

Svaveldioxid (SO₂)

Svaveldioxid är det ämne som bidrar mest till försurningen av naturen och den successiva förstörelsen av byggnader. Utsläpp av svaveldioxid sker vid förbränning av olja och utsläppen håller sig relativt konstanta. Miljö kvalitetsnormerna har klarats med god marginal. Även det nationella delmålet för "Frisk luft" klarades.

Anledningen till den snabba minskningen har främst varit sänkt svavelhalt i eldningsolja samt minskad oljeförbränning. Utbyggnaden av fjärrvärmesystem har dels inneburit att förbränningen blivit effektivare, dels att utsläppen sker på hög höjd så att utspädningen blir större. Planerade åtgärder i Europa gör det troligt att ytterligare minskningar av halten av svaveldioxid i tätorter kan förväntas. Förbättringstakten bedöms dock bli betydligt blygsammare i framtiden.

Kolväten

Den största källan av flyktiga organiska kolväten är vägtrafiken. Kolväten tillsammans med kväveoxider ger upphov till marknära ozon. Vissa kolväten är dessutom cancerframkallande.

En miljö kvalitetsnorm för bensen i utomhusluft har införts. Årsmedelvärdet för bensen, jämfört med miljö kvalitetsnormen, klaras i alla områden i Järfälla.

Koldioxid (CO₂)

"Fossil koldioxid", som bildas vid förbränning av olja, påverkar klimatet globalt. Även för koldioxid kan en minskning noteras jämfört med tidigare år. Det förklaras av att Säbyverket numera eldar med träpulver. De använder endast olja för topplast (extra olja under särskilt kalla perioder) men ska under 2007 gå över till bioolja.

Partiklar (PM10)

Partiklar består av olika ämnen och är olika stora. De bildas vid all förbränning men också genom mekaniska processer som till exempel vägsplitage. I Stockholms län är trafiken den viktigaste källan, men partiklar förs även till Sverige med vindar från andra länder. Det finns ett klart belagt samband mellan höga halter partiklar och sjukhusinläggningar. På lång sikt kan en förhöjd dödlighet ses i områden med höga halter.

Miljö kvalitetsmålen klaras i Järfälla. Vid de stora vägarna är halterna något höga men minskar snabbt med avståndet från vägen på grund av utspädningen.

Ozon

Marknära ozon är en sekundär luftförorening. Den bildas genom kemiska reaktioner, framför allt med kväveoxider och kolväten. Dessa reaktioner ökar i intensitet vid höga temperaturer och starkt solsken. Ozon kan orsaka andningssvårigheter, nedsatt lungfunktion, astma, ögonirritation, nästäppa och försämrat immunförsvar mot förkylningar och andra infektioner. Det kan även skada växter och träd och fördärva gummi och textilier.

Halterna i Stockholmsregionen beror i huvudsak på utsläppen i Europa och bildning under transporten till Sverige. Under våren kan höga halter uppkomma. Halterna ökar med avståndet från stadskärnans mitt. För Järfällas del innebär det att halterna är relativt höga. För länet överskreds miljö kvalitetsnormen för skydd av hälsa vid bakgrundstationerna men klarades i innerstaden. Miljö kvalitetsnormen för skydd av växtlighet klarades på samtliga stationer. Det nationella miljömålet för "Frisk luft" överskreds.

För att nå de värden som finns för skydd av hälsa, vegetation och kulturminnen krävs stora utsläppsminskningar av både kväveoxider och flyktiga organiska ämnen såväl i länet som i hela Europa. Ozonhalterna i Europa har i grova drag fördubblats sedan 1940-talet. I Sverige liksom i Europa som helhet har halterna stabiliserats.

Mark

Nationellt miljö kvalitetsmål: Bara naturlig försurning. Ett rikt växt- och djurliv.

Uppföljning

Säkerställda minskningar av svaveldioxid från krondroppsmätningar noteras vid Säbysjön. Däremot har nedfallet av

kväve inte minskat tydligt de senaste tio åren. Detta beror på att biltrafiken ökat. Trenden visar dock på en tydlig återhämtning i Stockholms län och provytorna vid Säbysjön uppvisar god motståndskraft mot försurning. Nedfallet av försurande ämnen behöver däremot fortsätta minska för att den positiva trenden ska bibehållas.

Vatten

Nationella miljö kvalitetsmål: Levande sjöar och vattendrag. Ingen övergödning. Bara naturlig försurning. Giftfri miljö. Grundvatten av god kvalitet.

Kommunalt inriktningsmål: Järfälla ska vara ett attraktivt samhälle som kännetecknas av ekonomisk tillväxt för god välfärd och hållbar utveckling. Luftföroreningar och bullerstörningar ska minska.

Mälaren är länets största vattentäkt. Mälarens råvatten är bra. Mälarens vattenkvalitet är dock sårbar, utläckage av närsalter från främst åkermark och enskilda avlopp leder tidvis till kraftig algbloomning som stör reningsprocessen.

Även föroreningar från bland annat båttrafik, industrier, dagvattenutsläpp och renat avloppsvatten, hotar vattenkvaliteten. Arbetet med att minska föroreningar i dagvatten är nödvändigt. Förutom näringsämnen transporteras oljespill, tungmetaller och organiska föreningar med dagvattnet till Mälaren och de lokala sjöarna och vattendragen.

Görvälnverket producerar cirka 125 000 m³ rent vatten varje dygn som distribueras till 13 kommuner. För att rena sjövattnet till dricksvatten tillsattes följande kemikalier under 2006:

- aluminiumsulfat (råvatten): 43,8 g/m³
- vattenglas (råvatten): 2,1 g/m³
- natriumbikarbonat (råvatten): 0,46 g/m³
- klor (dricksvatten): 0,41 g/m³
- ammoniumsulfat (dricksvatten): 0,23 g/m³
- släckt, teknisk kalk (dricksvatten): 19,7 g/m³

Under 2006 förbrukades totalt 4 800 000 m³ vatten i Järfälla. Järfällas invånare förbrukar 213 liter/person och dag och cirka 78m³/person och år.

För att minska risken för att förorenat dagvatten rinner ut i Mälaren och andra vattendrag är det viktigt med rening. En metod är att dagvattnet tas om hand så nära källan som möjligt och renas genom dammar eller vegetation. Den typen av rening kallas lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD). I kommunens dagvattenplan finns riktlinjer om att dagvatten i första hand ska omhändertas lokalt.

Uppföljning

Antal LOD-projekt/år

2004: 12 st.
2005: 5 st.
2006: 5 st.

Ett dagvattenmagasin i Flottiljområdet och ett vid Wilhelm Boys väg. På Krosstomten är allt dagvatten LOD-hanterat. Dessutom har Vägverket byggt två dagvattenmagasin vid E18 i Stäket.

Antal åtgärdade enskilda avlopp

2004: 4 st.
2005: 1 st.
2006: 0 st.

Enskilda avlopp är ingen stor miljöpost i Järfälla. Utsläpp av närsalter från dåligt fungerande enskilda avlopp kan dock orsaka lokala miljöproblem i form av övergödning av vattendrag och orsaka kvalitetsförsämring av enskilda vattentäkter.

Andel skyddad mark – våtmarker (ha)

2000–2006 = 0

De flesta större våtmarkerna (cirka 50 ha) i kommunen är skyddade inom naturreservaten. Det finns motiv för att bevara även mindre våtmarker i och omkring tätortsmiljön, för till exempel rening av dagvatten och för bevarande av den biologiska mångfalden.

Energi

Nationella miljö kvalitetsmål: Begränsad klimatpåverkan. Frisk luft. God bebyggd miljö. Ingen övergödning.

Kommunala inriktningsmål: Järfälla ska vara ett attraktivt samhälle som kännetecknas av ekonomisk tillväxt för god välfärd och hållbar utveckling. Luftföroreningar och bullerstörningar ska minska.

Uppföljning

Energianvändning (exkl. olja, bensin och diesel)

2004: totalt levererat 963 GWh
2005: totalt levererat 902 GWh
2006: totalt levererat 937 GWh

(GWh= GigaWatt-timme)

El och fjärrvärme, fördelat (exkl. eldningsolja)

2004: 663 GWh el – 300,0 GWh fjärrvärme
2005: 646 GWh el – 256,0 GWh fjärrvärme
2006: 661 GWh el – 276,3 GWh fjärrvärme

Energianvändningen i samhället är starkt kopplad till många av dagens miljöproblem. Energiomvandlingen från till exempel olja till värme påverkar växthuseffekt samt försurning och luftkvalitet i tätorten, för att ta några exempel.

Järfälla är gynnat av en hög andel förnybar energi i fjärrvärme-produktionen. Det är dock viktigt att i den fortsatta samhällsbyggnaden ägna energifrågorna stor uppmärksamhet så att det blir möjligt att nå nationella, regionala och lokala miljömål.

Säbyverket

Säbyverket förser 12 500 kunder/hushåll med värme i EONs 65 km långa fjärrvärmenät. Säbyverket får värme från en sjö-

värmepump. Det är två värmepumpar på vardera 25 MegaWatt (MW) värmeeffekt. Värmepumparna står i ett bergtrum men tar sin värme via en sugledning från Mälaren upp i berget.

För att klara även de kalla vinterdagarna använder Säbyverket tre stycken pannor som idag ger 50 MW värmeeffekt. En av pannorna eldas med träpulver och då ger det en effekt med 30 MW. De två andra pannorna eldas med olja. I januari 2007 driftsätts en av dem med vegetabilisk olja.

Utsläppsdata från Säbyverket	
Emission	Mängd (Kg)
Koldioxid (fossil)	3 673
Koldioxid (från biobränsle)	21 527
Svavel (från oljeeldning)	3 924
Kväveoxider	17 440
Stoft	219

Siffrorna är preliminära, slutresultat redovisas i EONs miljörapport 2006.

Andel förnybar energi i fjärrvärmerna		
Produktionsenhet	Mängd (MWh)	%
Värmepumparna	205 080	65
Säbyverket pulverpanna P12	59 622	19
Säbyverket oljepannor P11, P13	11 598	4
Inköpt mängd (förnybar energi) från Fortum	37 293	12
Försäljning av fjärrvärme till Fortum	6 280	0
Förnybar energi		96

Avfall

Nationellt miljö kvalitetsmål: God bebyggd miljö.

Kommunalt beslutat inriktningsmål: Verka för att mängden avfall som inte kan återvinnas minskar.

Uppföljning

Total mängd hushållsavfall

2004: 284 kg/inv.

2005: 284 kg/inv.

2006: 282 kg/inv.

Komposterbart avfall kallas i dag för rötningsbart avfall, det vill säga matrester från restauranger och storkök. Sådant avfall (cirka 480 ton) går från och med 2006 till en rötningsanläggning i Uppsala och blir till biogas. 94 procent av hushållsavfallet går till förbränning i Uppsala värmeverk och ger värme till bostäder i Uppsala.

Deponerat hushållsavfall (enbart grovavfall)

2004: 56 kg/inv.

2005: 10 kg/inv.

2006: 17 kg/inv.

Görvålns återvinningscentral har mottagit 6 535 ton och av det har 60 procent gått till återvinning, 30 procent till förbränning och energiutvinning samt 10 procent till deponi.

Mängden avfall i kommunen har inte minskat i enlighet med målsättningen vilket kan bero på en ökning av konsumtionen i samhället generellt sett. Att mindre mängd grovavfall deponerats beror på förbättrad teknik och central sortering.

Naturvård, jord- och skogsbruk

Nationellt miljö kvalitetsmål: Levande skogar. Ett rikt växt- och djurliv.

Uppföljning

Reservatsskyddad skogsmark

Av kommunalägd mark är 1 195 ha skyddad som naturreservat. Där bedrivs landskapsvård med naturbete och manuella insatser, samt extensivt skogsbruk där naturvård och friluftsliv sätts före produktion.

Andel FSC-certifierad skogsmark

Den andel skog som är FSC-certifierad har hållit sig konstant på 38 procent under åren 2000 till 2006. Järfälla kommun är delägare i Sollentuna Häradsallmänning som är en FSC-certifierad skogsägare.

Det medför att Häradsallmänningens skogsinnehav (38 procent av skogsmarken i kommunen) brukas enligt FSC-standarden, vilket bland annat innebär ett miljömässigt ansvar så att biologisk mångfald och känsliga ekosystem och landskap bevaras.

En del (cirka 73 ha) av kommunens eget skogsinnehav utanför reservaten förvaltas av Skogssällskapet och brukas enligt FSC-standarden, dock utan att vara certifierad.

Buller

Nationellt miljö kvalitetsmål: En god bebyggd miljö.

Kommunalt inriktningsmål: Järfälla ska vara ett attraktivt samhälle som kännetecknas av ekonomisk tillväxt för god välfärd och hållbar utveckling. Bullerstörningar ska minska.

Uppföljning

Antal bullersanerade hushåll/områden

2004: 0 st.

2005: 0 st.

2006: 4 st.

Delar av kommunens bostadsområden är störda av buller från trafiken på vägar och järnväg. Bullerfrågan har nu prioriterats i kommunens miljöledningssystem. Som en följd av detta förväntas bullersanering ske planmässigt under kommande år.

Miljöcertifierade företag

Antal miljöcertifierade företag i Järfälla (ISO 14001 eller EMAS)

2004: 14 st.
2005: 27 st.
2006: 30 st.

Antalet miljöcertifierade företag enligt ISO och EMAS är lägre i kommunen än läns-genomsnittet. En av orsakerna är att det lokala certifieringssystemet MiljöDIPLOMering har fått stort genomslag bland företagen i kommunen.

Antal MiljöDIPLOMerade företag i Järfälla

2004: 7 brons, 15 silver, 10 guld
2005: 5 brons, 12 silver, 17 guld
2006: 7 brons, 8 silver, 19 guld

Antalet företag som deltar i MiljöDIPLOMeringsprocessen är relativt konstant. 2006 var det 42 deltagande. Flera företag har under året avancerat till en högre nivå i systemet, vilket är positivt.

Miljöarbete i kommunen

Kommunalt effektmål från budget 2003: Antal kommunanställda som genomgått miljöutbildning ska från år 2003 öka med minst 200 per år.

Uppföljning

Antal kommunanställda som genomgått miljöutbildning

2004: 334 st.
2005: 254 st.
2006: 309 st.

Totalt sedan 2003; 1212 anställda

Utbildningen har en central roll i miljöarbetet. Med införandet av miljöledningssystem i kommunen 2002, sätts ytterligare fokus på miljöutbildningen.

Kommunalt effektmål från 2002: Alla nämnder/förvaltningar ska senast 2002-12-31 ha påbörjat MiljöDIPLOMering för någon del av verksamheten. Antal kommunala enheter som påbörjat MiljöDIPLOMering ska från år 2003 öka med minst 10 per år.

Antal miljöDIPLOMerade kommunala enheter

2004: 13 brons, 12 silver, 2 guld
2005: 12 brons, 14 silver, 2 guld
2006: 17 brons, 9 silver, 7 guld

Uppföljning

Nästan alla nämnder och förvaltningar har påbörjat miljöDIPLOMeringen. Antalet enheter som deltar i miljöDIPLOMeringsprocessen är i december 2006 44 stycken. Det berör cirka 93 stycken arbetsplatser.

Insamling för återvinning från kommunala verksamheter

I alla typer av verksamheter arbetar kommunen med källsortering. Inom barnomsorg och skola deltar även eleverna med att sortera rätt och att lära sig att materialet kan återvinnas eller återanvändas.

Återvinning		
Material (ton)	2006	2005
Metall	51,9	15,8
Papper	147,0	90,0
Well	142,0	152,1
Pappförpackningar	10,4	1,4
Plastförpackningar	6,3	6,4
Glas	1,4	1,9

Elförbrukning i kommunens lokaler

Åren 2001–2004 användes årligen cirka 37 GWh i kommunens alla lokaler och till gatubelysning. 2005 ökade elförbrukningen till 39,7 GWh. Cirka 5,5 GWh går till gatubelysningen. 2006 minskade kommunens elförbrukning till 36,4 GWh.

Elen köps från två leverantörer. Kommunens fastighetsavdelning köper från EON där elen framställs med vatten- och vindkraft. Järfällabygdens hus AB köper från Mälarenergi AB som produceras i egna vattenkraftverk inom regionen.

Miljöledningsrelaterade nyckeltal (kommunen organisatoriskt)

Användning av värme i kommunens lokaler förbrukning kWh/m²/år (fjärrvärme)

Typ av anläggning	2004	2005	2006
Skolor	165	155,9	162,0
Förskolor	141	145,8	150,9
Vårdboende	88	101,8	114,1
Sportanläggningar	337	325,8	305,4

Total yta 176 240 m²

Användning av el i kommunens lokaler förbrukning kWh/m²/år (innefattar även elvärme)

Elen består av 95% vattenkraft och 5% vindkraft.

Typ av anläggning	2004	2005	2006
Skolor	97	94,1	93,2
Förskolor	207	197,4	192,7
Vårdboende	95	98,7	80,9
Sportanläggningar	217	229,4	247,4

Total yta 225 356 m²

Vattenförbrukning i kommunens lokaler m³/m /år

Typ av anläggning	2004	2005	2006
Skolor	0,508	0,497	0,513
Förskolor	1,030	0,974	0,896
Vårdboende	1,040	1,088	1,043
Sportanläggningar	3,763	5,284	3,896

Total yta **210 863 m²**

Andel alternativbränsle drivna kommunala fordon

2003: 55% 2004: 58% 2005: 73% 2006: 80.5%

Ecopar

I kommunen används ett syntetdiesel, EcoPar, ett rent drivmedel för vanliga dieselmotorer, utvecklat och patenterat av EcoPar AB. Jämfört med dieselolja går utsläppen av många cancerogena ämnen ner med över 90 procent.

Halterna av kvävedioxid i omgivningen går ner med upp till 50 procent. Mängden sot minskar, och totala giftigheten på avgaserna minskar kraftigt. Nettoutsläppen av koldioxid går ner med 10–30 procent inräknat hela livscykeln enligt ISO 14040.

Gröna nyckeltal för jämförelse mellan kommuner – urval Järfälla

Sveriges kommuner och landsting driver ett projekt för att ta fram nyckeltal för jämförelse mellan kommuner i syfte att fokusera på frågor om resursförbrukning, miljöarbete och miljö tillstånd i enskilda kommuner. De 14 nyckeltal som redovisas avser dels kommunen som geografiskt område, dels kommunen som organisation.

	Järfälla
Energianvändning per invånare (kWh/invånare), år 2004 (SCB-statistik)	19 291 kWh/inv.
Kvävedioxid (NO ₂) halt i tätortsluft	12–24 µg/m³
Bilnehav per 1000 invånare och kommun	390 st.
Andel miljöbilar (enligt definition för statlig upphandling, samt enligt skattelag 2005) totalt samt nyregistrerade	0,6 %
Andel miljöbilar i kommunen som organisation	4,5 %
Andel miljöbilar i kommunen som organisation	80,5 %
Antal tankställen med alternativa drivmedel, per 10 000 invånare	0,5 st.
MiljöDIPLOMerade skolor och förskolor	39 st.
Antal anläggningar (per 1000 invånare) som är miljöcertifierade	11 st.
Inköp av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen av totala inköp livsmedel	6,65 %
Andel förnybar och återvunnen energi i fjärrvärmens (%)	96 %
Miljömärkt skogsbruk (andel FSC-certifierad areal i %)	38 %
Hushållsavfall, exklusive producentansvar (kg/invånare)	282 kg/inv.
Deponerat hushållsavfall (kg/invånare)	17 kg/inv.
Andel skolor/förskolor med radonhalter överstigande 200 Bq/m ³	5 st.
	varav 2 förskolor

Måluppföljning

Prioriterade aktiviteter	Måluppfyllelse
Hållbar utveckling Förskolor och skolor med flera arbetar med ett systematiskt miljöarbete som MiljöDIPLOMeringen. Ansvarig nämnd: Barn- och ungdomsnämnden och Utbildnings-, kultur- och fritidsnämnden.	42 av 58 enheter deltar i MiljöDIPLOMeringen. Av dem har 16 enheter tilldelats eller reviderat MiljöDIPLOM under 2006.
Antalet MiljöDIPLOMerade företag ska öka inom kommunen. Ansvarig nämnd: Miljö- och hälsoskyddsnämnden.	42 företag är aktiva. Av dem är 6 stycken nya under 2006.
Arbeta för effektiv energianvändning inom kommunens fastighetsbestånd. Minska energianvändningen med 5 procent jämfört med 2000. Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen.	Det är inte möjligt med nuvarande system att få ett fullständigt och rättvisande svar om energianvändningen. Det vi kan se är att elförbrukningen har minskat det senaste året, tack vare mer fjärrvärme.

Prioriterade aktiviteter	Måluppfyllelse
Alltid ställa krav vid upphandling av entreprenader och tjänster, välja fordon och maskiner samt drivmedel med minsta möjliga miljöpåverkan. Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen och Stadsbyggnadsnämnden.	Vid upphandling av avfallshämtningen ställde kommunen krav på att sopbilarna ska drivas med biogas, vara utrustade med alkoholås, ha system för hastighetsövervakning (ISA-system) och att chaufförerna ska utbildas i Heavy Eco Driving.
Välja miljöbilar till kommunens fordonsflotta. Miljöbilar skall alltid väljas om det inte finns särskilda skäl för att anskaffa ett annat fordon. Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen.	Kommunen väljer att använda en syntetdiesel, Ecopar, till fordonen. 80,5 procent av allt inköpt bränsle är Ecopar.
Miljöanpassade smörjoljor och bildäck. Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen.	6 690 liter smörjoljor användes under året, varav 37 procent var miljöanpassade. Cirka 80 procent av däcken är HA-fria, av total mängd använda däck.
Genom utbildnings- och informationsinsatser höja kunskapen hos all personal i miljökunskap och att ge kunskap om miljöanpassad upphandling samt information om att spara energi. Ansvarig nämnd: Alla nämnder.	309 anställda utbildades 2006. Både genom att delta i kommunens MiljöDIPLOMERingskurs eller genom en grundkurs i miljökunskap.
Påverka livsmedelsleverantörerna att ändra prissättningen inom befintligt avtal för att öka köp av ekologiska produkter. Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen.	Andelen ekologiska, kravmärkta livsmedel har ökat till 6,65 procent av kommunens totala mängd livsmedel.
Delta i aktiviteter som ska förbättra växt och djurlivet i och kring Bällstaån. Ansvarig nämnd: Stadsbyggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskydds-nämnden.	Bällstaågruppen har haft 5 externa möten och 3 aktiviteter under 2006.
Minskade bullerstörningar	
Bullerkartläggning ska vara klar senast 2006 i enlighet med EU:s direktiv 2002/49/EG. Ansvarig nämnd: Stadsbyggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskydds-nämnden.	I Järfälla finns 407 villor och 50 flerfamiljshus, cirka 1000–1500 lägenheter där ljudnivån överstiger 55 dBA vid fasad.
Vid nybyggnad skall bostäder ha en tyst sida, där ljudnivån vid fasaden ej överstiger 40 dBA ekvivalent ljudnivå. Ansvarig nämnd: Stadsbyggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskydds-nämnden.	Ingen anpassning till 40 dBA i detaljplanerna är gjorda under 2005/2006.
Bibehålla ytan av tysta områden (under 40 dBA) i Järfälla kommun. Ansvarig nämnd: Stadsbyggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskydds-nämnden.	Ingen bullerutredning utförd under 2006. Klagomål har inkommit att E18 hörs in i Järvafältets naturreservat. Mälarpromenaden från Görvälns slott till Görvälnsbadet i Görvälns naturreservat upplevs som tyst och fridfull.
Minskade luftföroreningar	
Bättre sortering av avfall från hushåll. Ansvarig nämnd: Stadsbyggnadsnämnden och Miljö- och hälsoskydds-nämnden.	214 kg brännbart avfall/invånare.
Uppmuntra personalen till ökad användning av kollektivtrafik och gång- och cykelvägar. Ansvarig nämnd: Alla nämnder.	Totalt antal km som cyklats och gått 12 337 km. Det motsvarar ungefär 2,5 ton koldioxidutsläpp jämfört med bil.
Samarbeta med näringslivet för att skaffa tankställen för alternativa bränslen. Ansvarig nämnd: Kommunstyrelsen och Miljö- och hälsoskydds-nämnden.	Tre alternativa tankställen under två år. Två stycken etanol under 2005: Statoil Veddesta, OKQ8 på Enköpingsvägen. En med biogas under 2006, Statoil Veddesta.
Påverka föräldrarna att promenera med sina barn till och från skolan. Ansvarig nämnd: Barn- och ungdomsnämnden.	Sju skolor har börjat med 1–6 vandrande skolbussar per skola.